

Innst. O. nr. 77

(2000-2001)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Gunnar Kvasheim, Odd Einar Dørum og Leif Helge Kongshaug om lov om tidsbegrenset gyldighet for forskrifter - «solnedgangslov''

Dokument nr. 8:76 (2000-2001)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Norske borgere, bedrifter, organisasjoner og lokalforvaltning forholder seg ifølge forslagsstillerne til et omfattende og uoversiktlig regelverk. Det samlede regelverk gir både forvaltningen og borgerne betydelige plikter. I svært stor utstrekning pålegges ikke de mer detaljerte påbudene og konkrete byrdene gjennom formelle lover gitt av Stortinget, men gjennom regelverk gitt i form av forskrifter med hjemmel i lov. Den stadige veksten i skjemaveldet og regelverkets kompleksitet i Norge i etterkrigstiden, kan i stor grad knyttes til en kraftig økning i mengde av forskrifter.

Det må etter forslagsstillerne syn være et overordnet mål å kvalitetssikre regelverket slik at de regler og forskrifter som til enhver tid gjelder, er aktuelle og gir uttrykk for reelle behov. Det er neppe tvil om at dagens lovgivningssystem fører til at forvaltningens behov for endringer er langt lettere å få gjennomført enn dersom borgerne har tilsvarende behov. I praksis viser det seg også regelmessig at nye behov hos forvaltningen vil medføre endringer i forskrifter, men dersom behov ikke lenger er til stede, vil en sjelden oppheve forskriftsbestemmelsene.

Et effektivt tiltak for å sikre et godt, oppdatert og mindre omfattende regelverk, vil etter forslagsstillerne syn være å begrense forskriftenes gyldighetstid, også kalt «solnedgangslovgivning''. Dersom forskriften fortsatt fyller et behov, og det derfor er aktuelt å gi den på nytt, skal saksbehandlingsreglene i utredningsinstruksen og forpliktelsene som følger i kraft av forvaltningsloven § 37, følges som om det var snakk om å vedta en ny forskrift.

Dette vil i praksis si at forvaltningen med jevne mellomrom må foreta en systematisk vurdering av verdien av de enkelte forskriftsbestemmelsene, hvor det blant annet inngår en høring der de forskriften an-

går får mulighet til å tilkjenne sine synspunkter. Det kan være borgere, bedrifter, frivillige organisasjoner eller berørte organisasjoner innenfor arbeidslivet, f.eks. lærerorganisasjonene i forhold til forskrifter som gjelder for skolen. Tilsvarende vil kommuner og fylkeskommuner få mulighet til å redegjøre for sin opplevelse av regelverk som binder kommunesektoren.

En slik gjennomgang av forskriftene med jevne mellomrom, vil isolert sett legge nye byrder på forvaltningen. Imidlertid vil dette systemet etter forslagsstillerne mening, på en helt annen måte enn i dag gi stimulanser til å fjerne unødvendig kompleksitet og utdaterte forskrifter. Samtidig vil det være en effektiv måte å kvalitetssikre regelverket på. Det vil ha stor betydning for effektiviteten til forvaltningen, samt at borgerne ikke pålegges andre plikter enn de som til enhver tid er nødvendige.

Det vil selvfølgelig være et vanskelig spørsmål hvor lang gyldighetstiden skal være. Forslagsstillerne vil legge til grunn at tidsrommet bør være 10 år. Flere hensyn kan tilsi en kortere tidsramme, men siden det i en overgangsperiode vil være tale om noe økte byrder på forvaltningen, vil man i utgangspunktet trolig måtte akseptere en så vidt lang gyldighetstid.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Vedtak til lov

om tidsbegrenset gyldighet for regler gitt med hjemmel i lov.

§ 1

Regler gitt i medhold av hjemmel i lov er ikke gyldige lenger enn 10 år etter vedtaksdato. Dersom for-

skriften da ikke er vedtatt på nytt, faller bestemmelse-
ne bort.

§ 2

De saksbehandlingsregler som gjelder ved vedta-
kelsen av en forskrift, skal også gjøres gjeldende i for-
bindelse med ny vedtakelse av forskriften.

§ 3

For regler gitt før 1. januar 1997 forlenges gyldig-
hetstiden med 2 år i forhold til tidsrammen i § 1, dog
slik at någjeldende forskrifter uansett er gyldige til
1. juli 2003.

§ 4

Denne lov trer i kraft straks.»

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigurd Grytten, Inger Lise Husøy, Laila Kaland og lederen Gunnar Skaug, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Kari Økland, fra Høyre, Svein Ludvigsen, fra Fremskrittspartiet Carl I. Hagen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen, og representanten Vidar Kleppe, viser til Dokument nr. 8:76 (2000-2001) om lov om tidsbegrenset gyldighet for forskrifter - «solnedgangslov».

Komiteen vil bemerke at den ser det som viktig å få et enklere og mer oversiktlig regelverk. Det samlede regelverk gir både forvaltningen og borgerne betydelige plikter. I stor grad pålegges ikke de mer detaljerte påbudene gjennom formelle lover gitt av Stortinget, men gjennom regelverk gitt i form av forskrifter med hjemmel i lov.

Komiteen støtter forslagsstillernes syn at det må være et overordnet mål å kvalitetssikre regelverket slik at de regler og forskrifter som til enhver tid gjelder, er aktuelle og gir uttrykk for reelle behov.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti, ser imidlertid ikke at å tidsbegrense forskrifters gyldighet nødvendigvis gjør regelverket mer enkelt og oversiktlig, da en slik lov lett kan medføre mer byråkrati. Det er heller ikke grunn til at en forskrift skal være gyldig i 10 år dersom den etter en kortere virketid ikke oppfyller noe behov.

Flertall mener at forskrifter kontinuerlig må vurderes og evalueres, slik at regelverket hele tiden er oppdatert og dekker de reelle behov.

Flertall vil vise til at regjeringen gjennom sitt fornyingsprogram legger vekt på å endre system og

lovverk for å effektivisere og forenkle forvaltningen, og forutsetter at dette programmet følges opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, og representanten Vidar Kleppe støtter forslaget om å innføre en «solnedgangslov» for gyldighetstiden for forskrifter. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er av betydelig viktighet for næringslivet og enkeltmennesker at det blir gjort noe med den uforholdsmessig store mengde lover og forskrifter som finnes i Norge. I denne sammenheng vil disse medlemmer vise til at det økende antall lover og forskrifter påfører bl.a. næringslivet store kostnader og legger beslag på et stort antall årsverk som isteden kunne ha blitt brukt til produktiv virksomhet. Etter disse medlemmers oppfatning må det være av avgjørende viktighet for enhver regjering og forvaltningen generelt å bidra til å redusere regelverk og byråkrati som legger bindinger på enkeltmenneskers og næringslivets frihet og mulighet til å utøve sin virksomhet. Disse medlemmer er også av den oppfatning at den nåværende regjeringen ikke tar dette problemet på alvor, og at det derfor er av viktighet for Stortinget å gå til det skritt å vedta en «solnedgangslov», slik som forslagsstillerne her foreslår. Disse medlemmer viser for øvrig til forslaget og forslagsstillernes begrunnelse for det.

FORSLAG FRA MINDRETALLET

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og representanten Vidar Kleppe:

Vedtak til lov

om tidsbegrenset gyldighet for regler gitt med hjemmel i lov.

§ 1

Regler gitt i medhold av hjemmel i lov er ikke gyldige lenger enn 10 år etter vedtaksdato. Dersom forskriften da ikke er vedtatt på nytt, faller bestemmelse-
ne bort.

§ 2

De saksbehandlingsregler som gjelder ved vedta-
kelsen av en forskrift, skal også gjøres gjeldende i for-
bindelse med ny vedtakelse av forskriften.

§ 3

For regler gitt før 1. januar 1997 forlenges gyldig-
hetstiden med 2 år i forhold til tidsrammen i § 1, dog
slik at någjeldende forskrifter uansett er gyldige til
1. juli 2003.

§ 4

Denne lov trer i kraft straks.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og råder Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Dokument nr. 8:76 (2000-2001) - om forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Gunnar Kvasheim, Odd Einar Dørum og Leif Helge Kongs-

haug om lov om tidsbegrenset gyldighet for forskrifter - «solnedgangslov» - bifalles ikke.

II

Stortinget ber Regjeringen foreta en kontinuerlig vurdering og evaluering av forskrifter, slik at det samlede regelverket hele tiden er oppdatert og dekker de reelle behov om tidsbegrenset gyldighet for forskrifter, og at unødvendige forskrifter fjernes.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 8. mai 2001

Gunnar Skaug
leder

Sigurd Grytten
ordfører

Svein Ludvigsen
sekretær